Noomeroi sen 10 mynge.

Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii.

Buriaad-Mongol ҮNEN

BK(b)P-iin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei oorgan.

№ 214 (2548)
1938 onoi
SENTIAABRЬ
14
VTOORNIG

15-daxi zilee garna
ULAAN-YDE goorod
BMASSR

MYNӨӨDEREI NOOMERTO:

EXIN NIUUR

Leenin—Staalinai paartiiin istooriiiji gynzegyigөөr şudalaxa.

Tyryy kolxoozuud ba staxaanovcuudai xydelmeriiin meetodiiji kolxooz ba kolxooznig byxenei dostojaani bolgojo!

XOJORDOXI NIUUR

Xiliin saana.
Unşagşadai bişegyyd.
Soveed Sojuuz dotor.
Tyryy formovşçiig
24 çaasai noormiiji 5 çaas soo dyyrgene.

LEENIN—STAALINAI PAARTIIIN ISTOORIIIJI GYNZEGYIGӨӨR ŞUDALAXA

Byxesojuuzna kommuniis(bolь şeviigyydei) Paartiiin istooriiin xuriaangii kyyrsiiji „Praavda“ toliiozo exilee. BK (b) P-iin CK-aar haişaagdahan, ene gaixamşag xydelmeriiin garalga bolbol paartiiin ideine azabaidalda to moxon sobiiti bolxo ba terenei ugaa j i x e udxaşanariinь ugaa j i x e b a i n a. BK (b) P-iin CK-ai ko miissaar, nyxer Staalinaar xegdehen ugaa jixe teoretiiçeske xydelmeriiin rezylьtaadta,—manai paarti, komsomool, byxii azalşad bolbol Leenin — Staalinai paartiiin temesel ba ilaltiin aldarta istooriiji ton gynzegyigөөr bişehen nauuçna tyydtei bolbo.

BK (b) P-iin istoorioor, enenei urda tee baihan xangaltagyi yçeebnigyyd bolbol „istoori şingi bişe, xarin yngerhen xeregyydei tuxai xyngen ba oilgogdoxogyi rasskaaz şingi“ baigaa (Staalin).

BK (b) P-iin istooriiin xuriaangii kyyrs bolbol byrişji ondoogoor zoxioogdohon baina. Eneen soo, bolьşeviig paartiiin byxii gigaant jixe istoriiiçeske ooped teoretiiçeske xamtaruulagdaza, xydemerişen angiiin revoliycioonno temeselei istooriiin, terenei paartiiin istooriiin orioo sloozno asuudalnuudta bodoto nauuçna, marksiis tailbari ygtehen baina.

Marksiizmiin sokroovişnicodo, Leeninei geeniiin, nemeze oruulhan şine jyymediiji, BK(b)-P-iin istooriiin xuriaangii kyyrs bolbol klassiiçeske staalinska gynzegyigөөr, todo ba hono roor xaruulhan baina. Leeninei geniaalьna zoxioolnuud „aradai xani geeşe jyyn be“, „Jyy xexeb?“, „Alxa uragşaa, xojor alxam xoişoo“, „Demokratiiçeske revoliyycede sociaaldemokratiiin xojor taaktikanuud, ba Vladiimir ilьiiçiin busad xydelmerinyydei a n a a l i z bolbol bolьşeviizmiin ilagdaşagyi ideine zebsegenь xaişan geze Leenineer bii bolgogdohoniiji xaruulna. Unşagşa bolbol BK (b) P-iin istooriiin byri tyryyşiin bylegtei tanilsaad baixadaa, marksiis paartiiin **ideologiiçeske** yndehe huurinь, Rossiiido, Leenineer j a a z a baiguulagdahaniiji, şine tiipiin paartiiin—bolьşeviiguudai paartiiin **organizacioonno ba taktiiçeske** yndehe huurinuud jaaza tabigdahaniji Leenin bolbol oportuniistnuudta esergyy xatuu şanga temeseldөө, marksiis paartiiin **teoretiiçeske** yndehe huuriiji xaişan geed xamagaalhaniiji, xaraza oilgoxo baina. BK (b) P-iin istooriiin xuriaangii kyyrs soo, **paarti tuxai** Leeninske—Staalinska hurgaal, ton dyyren ba gynzegyigөөr bişegdehen baina.

Partiiina ba partiiina bişe bolьşeviigyyd bolbol ene kniigiiji yzexe zuuraa, BK(b) P-iin istooriiin xuriaangii kyyrse soo baihan teoretiiçeske bodoloi segnegdeşegyi jixe bajaligiiji xaraxa baina.

Bolьşeviizmiiji şudalxada erxim hain xytelberi myn bolxo, BK (b) P-iin istooriiin xuriaangii kyyrsiiji, serьjooznoor, bodomzotoigoor ba hainaar **yzeze** exilxe—partiiina ba partiiina bişe bolьşeviig byxenei ujalga myn bolno.

„BK (b) Paarti bolbol,—geze „orşol“ soonь unşanabdi,—xydelmerişen angiiin dunda baihan meelkebyrzyaazna paartinuudtai — eseernyydtei (byri urdaniinь, tedenerei predşeevstvenigyyd baihan— naroodniguudtai), menьşeviigyydtei, anarxiistnuudtai, eldeb zyhenei byrzyaazna nacionaliistnuudtai ba paartiiin dunda xadaa,—menьşeviiske, opportuniis teçeeninyydtei — troockotontoi, buxaarintantai, nacionaal yklooniistnar ba bişe bişe antileeninske gryyppenyydtei temesehen, principiaalьna temesel sooguur urgahan ba bexizehen baina.

BK (b)P bolbol xydelmerişen angiiin byxii daisadtai, azalşadai byxii daisadtai—pomeeşçigyyd, kapitaliistnuud, kulaaguud, vrediitelьnyyd, şpioonuudtai, kapitaliis xyrieelelgiin byxii xylehenşedtei temesehen, revoliycioonno temesel soo bexizehen ba xatuuzahan baina.

BK(b) P-iin istoori bolbol gurban revoliyycenyydei: 1905 onoi byrzyaazna— demokratiiçeske revoliyyciin, 1917 onoi fevraalьda bolhon, byrzyaazna demokratiiçeske revoliyyciin ba 1917 onoi oktiaabrьda bolhon, socialiis revoliyyciin istoori myn bolno.

BK (b) P-iin istoori bolbol cariizmiiji unagaahanai istoori, pomeeşçigyyd ba kapitaliistnuudai xuuli zasagiiji unagaahanai istoori, grazdaanska dainai yjede gadaadiin zebsegte interveenciiji yi butasoxihonoi istoori, soveed gyreniiji ba manai orondo socialiis oobşestviiji baiguulhanai istoori myn bolno.

BK (b) P-iin istooriiji şudalalga bolbol socialiizmiin tyloo, manai oronoi xydelmerişen ba tariaaşanai temeselei oopedoor baiazuulna.

BK (b) P-iin istooriiji şudalalga marksiizm— leniniizmiin byxii daisadtai, azalşadai byxii daisadtai, temesehen manai paartiiin temeselei istooriiji şudalalga bolbol **bolьşeviizmiiji şudalaxada**, politiiçeske heremzejee yrgexede tuhalxa baina.

Bolьşeviig paartiiin geroiiçeske istooriiji şudalalga bolbol niitiin xygzeltiin ba politiiçeske temeselei zakoonguudai znaaniaar, revoliyyciiji xeze baigaa xysenei znaaniaar zebseglexe baina.

BK (b) P-iin istooriiji şudalalga bolbol Leenin—Staalinai paartiiin aguu jixe xeregei eseslen ilaltada, byxii delxei deere kommuniizmiin ilaltada naidalgiiji bexizyylne“.

Bolьşeviig paarti, bolbol anxan bii bolhonhoo xoişo teooriiji sagyr gelzede revoliycioonno praaktikatai taharaşagyi xolbuuldag hen, bolьşeviigyydei xelehen ygenь, xehen xereghee xediideş algaşaagyi jym. „...Praaktika xadaa, өөriingөө zamiiji revoliycioonno teoorioor gereltyyleegyi haa, hoxor balai boldog şingi, revoliycioonno praaktikatai xolbootoi baigaagyi haa, teorişji myn predmeed ne bişe bolşoxo baina. Zygөөr revoliycioonno praaktikatai negen xamta, taharaşagyi barisaataigaar bii boloo haa, teoori xadaa, xydelmerişenei xydelөөnei aguu jixe xysen bolzo şadaxa baina, jyyb gexede, tere, egeel tere xadaa xydelөөnde etigeliiji ygeze, şadaxa orjinteroovkiin xysiiji ba toirozo baigaa sobiitiiin dotoodiin xolboondo oilguulalgiiji ygeze şadaxa baina, jyyb gexede, tere, egeel tere xadaa, anginuud bolbol mynөө xaişan geed ba xaişaa xydelze jabanab geze gansaxan le medexe denь bişe, myn baha tedener oiriin sagaa xaişan geed ba xaişaa xydelxe bainab geze medexedenь, praaktikada tuhalxa baina. (Staalin).

„Teoori xadaa, maassiiji ezelemseeree, materiaalьna xysen bolxo baina“ gehen, Maarksai geniaalьna ygenyyd manai oron soo bejelee, zybtөө. SSSR-ei azalşan maassa bolbol manai oron soo socialiizm ilaza şadaxa gehen, aguu jixe Leeninske—Staalinska ideigeer hurgagdaza, Leenin—Staalinai paartiiin xytelberi doro, өөhediingөө geroiiçeske tvoorçesko azalaar, socialiis oovşçestviiji jyrenxii deerenь baiguulaa.

Gexiin xamta, manai temesel yşөөl nelieed dyyreedyi baina. Socialiizmiin **eseslen** ilaxiin tyloo, ba kapitaliis xyrieelelgede esergyy, xamagai tyryyn fişiis dain sereg yysxegşedte esergyy, şiidxexii baildaa xexe baina. S o c i a l i i s baiguulamziiji bexizyylxe ba delgeryylxiin tyloo, xynei mederel ba ekonoomikodo baigaa, kapitaliizmiin ylegdeliiji eseslen ygeixexiin tyloo SSSR-ei azalşan i tyryy otriaad myn bolxo bolьşeviig paartiiin, temesel, yşөө dyyreedyi. Socialiis oobşestviiji kommuniis bolgon baiguulaxa gigaant jixe ba yni udaan zorilgo manai urda baina.

Byxii bolьşeviigyyd, partiiina ba partiiina bişenyyd, өde aguu jixe zorilgonuudiiji gyisedxexiin tyloo amzaltataigaar temesexiin tulada, өөhediingөө ideine zebsegzelgiiji şuud deeşelyylxe johotoi baina.

Paartiiin Centraalьna Komiteedeer haişaagdahan, BK (b) P-iin istooriiin xuriaangii kyyrs şingi, iime jixe xysetei ideine zebsegei baiguulagdaad baixada, partiiina kaadranuudiiji ba byxii paartiiiji Marksiis—Leeninske ideinyydeer xatuuzuulxa xeregiiji, tyrgөөr uragşanь dabxiuulxa byxii arganuud bii.

(Sentiaabriiin 9-ei „Praavdiin“ tyryy bişeghee).

TYRYY KOLXOOZUUD BA STAXAANOVCUUDAI XYDELMERIIIN MEETODIIJI KOLXOOZ BA KOLXOOZNIG BYXENEI DOSTOJAANI BOLGOJO!

Xuriaalgiin tyryy xynyydei doskaa

„Xuriaalga—sezoonno xereg ba tere xadaa, xylieexe duragyi baidag. Sag soonь xuriaagaa haa—şyyxe, xuriaaigada xozomdoohaa—aldaxa bolno“.

(Staalin)

Xuriaalgiin yjede ynder pokazaatelьnuudiiji tuilahan manai, respyyblikiin eregtei ba emegtei kolxoozniguud.

KYZЬMIIN CIBYYK—Kabaanskiin aimagai, Xandaliinske selьsoveedei, Kaganooviçiin neremzete kolxoozoi u j a l g a ş a. Bogotoolьsko kolxoozniguudai meetodeer xydelmerileze, azalai ynder bytөөsiiji xaruulna. Erxim hain şanartaigaar, yderbyri 1000-1100 booltonuudiiji ujana.

AFANAASЬJEV JEREMEI—Biçyyrei aimagai, Çapaajevai neremzete kolxoozoi m a ş i n i i s t. Samosbzoosko-zaadkaar yderbyri 7-8 gektaar tariaaji hain şanartaigaar xadana. Egeel ynder, ydereinь bytөөse 10 gektaar bolhon baina.

MOLÇAANOV I. F.—Bargazanai MTS-iin k o m b a i n i o o r. Sentiaabriiin 6-nai yder „Kommunaar“ kombainaar 20 gektaar xuriaaza, 300 ceentner orooho gargaba. Ene yder, nyxer Molçaanov 111 tyxerig mynge oloo.

PAMAAJEV PYRBE—Ivolgiin MTS-iin k o m b a i n i o o r. Şturvaalьna Dorzo Garmazaapov ba traktoriistnuud Darmaajev ba Daviidov gegşedtei, Ivolgiin somonoi, Staalinai neremzete kolxoozdo xydelmerilexe zuuraa, ydertөө 15 gektaar xuriaaxa noormiin orondo, yder byri 20 gektaar xuriaana.

Azaliinь zybөөr emxidxegdeegyi

Zagastain somonoi (Selengiin aimag), Kryypskiin neremzete kolxooz bolbol plaanaigaa johoor, 334 gektaar oroohoto kylьtyyrenyydiiji xuriaaxa baihan aad, sentiaabriiin 3-nai medeegeer miil 180 gektaar xuriaahan baina.

Tus kolxoozdo kolxoozniguudai azal zybөөr emxidxegdeegyi. Brigadiir nyxer Danzaanov xadaa, ydertөө xedii gektaar xuriaahanaaşji medexegyi baixa jym. Brigadiirnuudiinь „ene sçoodçiguudai xereg geeşe“ geze hanaad, xedii şineen xuriaahanaa medexeşji geze oroldodoggyi zantai.

Kolxoozniguudai dunda socialiis sorevnovaani emxidxegdeegyi, tedener xadaa, өөhedtөө ujalganuudiiji abaagyi baina.

Gebeş, yderbyriingөө noormiiji ylyyoşelen dyyrgedeg, erxim xynyyd yşөөn bişbii. Zişeelxede, ydertөө 450 boodol tariaa ujaxa noormotoi aad, Bambaajev Lubsan gegşe 650 boodol ujana, Jumozaapova ba Sosoorova gegşed 600 boodol xyrter yderbyri ujadag. Myn tereşelen, maşiniist Bazaarov Cedendamba xadaa, samosbrooskoor 5,5 gektaar xadaxa noormotoi aad, yderbyri 6 gektaar ba yşөө deeşe xadana.

Tus kolxoozoi tariaalan tii me jixe bişe. Gebeş, yşөө 150 gektaar xuriaaxa johotoi baina. Ene kolxooziiji jamarşji MTS xangadaggyi. Tiigebeş, „Zidetraaktiin“ xargiin tahaghaa nege traaktoriiji abza, tereendee morin snopoviazaalka şagtagalhan baina. Tiigeed, texniiçeske zuramai talaar xaraxada, ene traaktoriinь ydertөө oroidoo 6 gektaar xuriaagaad, goriuuçiingaa gargaşalgiiji xariuuldaggyi.

Selendyymiin MTS xadaa, myn ene kolxoozdo 1 kombainiiji „STZ-NATI“ traaktortaigaar ygehen baina. Teed, ene kombain ydereigөө noormiiji oroidooşji dyyrgenegyi. 20 gektaar xadaxa noormotoişji haa, ydertөө 11-15 gektaar xuriaana.

Gurban samosbrooskonuudainь negen xydelmerilenegyi Jyyn deerehee xydelmerigyi aldaan gexede, tus kolxoozoi praviennі xadaa, tariaajimnai byrin kombain xuriaaxa geze hanaad, tere nege samosbroobskojoo pooli deereheen gargahan baina.

Gadana, maassova-politiiçeske xydelmeri kolxoozniguudai dunda byri jabuulagdanagyi. Byxii kolxooz deerenь nege agitaator tomilogdohonşji haa, xuriaalgiin yjede kolxoozniguudtai negeşji beseede xeegyi, tedende gazeed unşaza ygөөgyi ba ulaan bulan emxidxegdeegyi baina.

Aimagai organizaacanuud tus kolxoozdo ton baga anxaralaa tabidag. Kolxoozoi tyryylegşe nyxer Cedendorzeejev gegşe aimagai gazartariaalangai tahag xadaa, Selendyymiin MTS-iiji manai kolxoozoi xuriaalgada nege kombainiiji y g e x e geze ujalgalhan tula, өөhediingөө maşiinanuudiiji xydelmeride garganagyibdi geze hanaagaa amaraad huuna.

M. Xondoroonov.

Tyryy kolxoozuud

Manai respyyblikiin tyryy kolxoozuud xadaa, ene zilei staalinska urgasa xuxiaalgiiji dyyrgeze ba dyygexe bolzo baina. Tarbagatain aimag bolbol sentiaabriiin 10-nai medeegeer, tariaa xuriaalgiingaa plaaniiji 73,4 proceent dyyrgehen ba eneenhee 1256 gektaariinь kombainaar xuriaagdahan baina.

Tus aimagai, Tarbagatain selьsoveedei, „Kraasna Znaamia“ kolxoozoi tariaalangiinь 366 gektaar. Tiigeed, ene kolxooz xadaa, aimag dotoroo egeel tyryyn oroohoto kylьtyyrenyydiiji xuriaalgiiji dyyrgehen baina. Ene xadaa, kolxoozoi tyryylegşe nyxer Gordeejevei kolxoozniguudai azaliiji zybөөr emxidxehenei rezylьtaad myn bolno.

Tariaa xuriaalgajaa dyyrgexeer bolzo baihan kolxoozuud gexede, Bariikino-Kliyçeevskiin selьsoveedei, Çapaajevai neremzete kolxooz xuriaalgiingaa plaaniiji 95,2 proceent dyyrgee. Tarbagatain selьsoveedei, „Zariaa“ kolxooz—89,6 proc. Doodo-Ziriimske selьsoveedei „Kraasna Znaamia“ kolxooz—87,5 proc. ba Bariikino-Kliyçeevskiin selьsoveedei, „Avangaard“—87,5 proc. xuriaalgiingaa plaaniiji dyyrgeed bainad.

Gebeş, Tarbagatain aimag dotor urgasa xuriaalgiingaa talaar ton jixe geegdeltei kolzoozuud bii. Zişeelxede, Xyitenei selьsoveedei, Voroşiilovoi neremzete kolxooz xadaa, sentiaabriiin 10-da plaanaa miil 52 proceent dyyrgebe.

Uşar iimehee, aimagai organizaacanuud bolbol tyryy kolxoozuudai, tyryy xynyyd—staxaanovcuudai xydelmeriiin oopediiji byxii brigaadanuud, zvenoonuudta damzuulza, socialiis sorevnovaaniiji kolxoozuudai poolinuud deere ton yrgeneөr delgeryylze, ene zilei elbeg tariaaji negeşii orooho geelte bolgongyi xuriaaxiin tyloo, byxii xemzeenyydiiji abxa ujalgatai.

Myyxin.

Noormojoo ylyybşelen dyyrgeed

Selengiin aimagai, Yber-Zөөxein somonoi, Kaganooviçiin neremzete kolxooz bolbol mynөө zilei tariaanai ynder urgasa xuriaalgiin xydelmeride erxim beledxelteigeer orohon baina.

Tariaa xuriaalgada azallaza baihan zaadkanuudiinь yder byxende ydereigөө noormiiji 100 proceent dyyrgedeg.

Tariaa xuriaalgada jabahan ujalgaşad xadaa, myn yderei gөө programmiiji ylyybşelen dyyrgedeg baina. Zişeelxede, Çimbeejev Bujaan gegşe taban yderei torşo dotor 175 buxal ujaxa noormotoi aad, 250 buxal ujaza, noormojoo ylyybşelen dyyrgehen baina. Budiin Şirab myn taban yderei torşodo 175 buxal ujaxiin orondo, 210 buxal ujahan ba yder byxende aldadgyi noormojoo yylyybşelen dyyrgedeg baina.

Baatarov.

Geegdeze jabahan kolxoozuudiiji uragşanь tataxa

Selengiin aimagai, Tamçiin somonoi „Ulaan-Beseg“ kolxooz bolbol ene zilei tariaa xuriaalgiiji aavgustiin 30-nai yder—12 xydelmeriiin yderte dyyrgeze, aimag dotoroo egeel tyryyn xuriaalgajaa dyyrgehen baina. Ene kolxoozoi 280 gektaar tariaalangiinь hain şanartaigaar xuriaagdaza abtaa.

Doodo-Byxenei selьsoveedei (tyryylegşenь Myyxoncev) kolxoozuud tariaa xuriaalgiingaa plaaniiji 80 proc. dyyrgee. Baina, Yber-Zөөxein, Tamçiin selьsoveedyydeer tariaa xuriaalganь oiriin ydernyydte dyyrgegdexөөr baina. Socialiizm kolxoozdo kombainaar xuriaagdaxa gansaxan le 80 gektaar yleed baina.

Gebeş, Orongoin ba Zagastain selьsoveedyyd xadaa, tariaa xuriaalgiiji muugaar (plaaniinь oroidoo 43-45 proc. dyyrgegdenxei) jabuulaza baina. Uşaranь jyyb gexede, somonuudai xytelberilegşed bolbol urgasa xuriaalgiin yjede kolxoozuudiiji operatiivna xytelberieөr xangadaggyi ba kolxoozniguudai dunda socialiis sorevnovaaniiji yşөө yrgeneөr delgeryylze şadaagyi baina.

Sag yngereze baina. Tariaan edieeşeed gazar deeree unaza exilee. Uşar iimehee, tariaa xuriaalgiin talaar geegdeze jabahan kolxoozuudiiji uragşanь tataza abxa xeregtei. Eneenei tulada, xytelberiixii oorganuud xadaa, kolxoozuudta ton konkreetne ba operatiivna xytelberi yzyylxe johotoi.

Agafoonov.

ZURAG DEERE: Muxar-Şiberei aimagai, „Leeninei zam“ kolxoozoi erxim ujalgaşad (Baruun teehee) Batuurina ba Feefelova. (Mixailovoi foto)

Liigiin ustaavai 17-doxi statьjaaji xereglexe tuxai

Loondon, 9. (TASS). Xitadai praviitelьstvo bolbol Liigiin ustaavai 17-doxi statьjaaji xereglexe tuxai baalaxiiji Liige - naacadaxi өөriingөө delegaadta daalgaba. (Ene statьjaa bolbol Liigiin çleenyyd xadaa, busad gyrenyydei xoorondoxi konfliiktiijixaraza yzexe tuxai sonosxono).

XILIIN SAANA

Beneeş radioogoor yge xelebe

Praaga, 10. (TASS). Myneeder ydeşelen Çexoslovaacka respyyblikiin prezideent Beneeş bolbol radioogoor yge xelexe baina.

Beneeş bolbol Çexoslovaacka aradta xandahan eeriingee yge dotor, praviitelьstviin baaluulza xehen, tede suxariltanuud xadaa, ton zaxiin suxariltanuud geeşe, praviitelьstvo xadaa, respyyblikiin byten ba bejee daanxai baixiin intereeseer, saaşadaa suxariltanuudiiji xexegyi baina geze temdegleze bolxo baina.

Çexoslovaacka gazeedyyd bolbol germaanska faşiistnuud xadaa, Çexoslovaakida dobtoloxiin exin bolxo şine jixe provokaacada beledxeze baina gehen, medeeselnyydiiji tolilono. Niuren byyrgehee Genleinei jirexede, tereende „pokyşeeni" xeze, ene provokaaciiji Çexoslovaakida dobtoloxiin tulada xereglexiiji bodogdozo baina.

Genlein Giitlertei daxin uulzaba

Praaga, (TASS). Antifaşiis „Deili informacioonno" biylleteen bolbol Genleinei Giitlertei uulzahan, hyylşiin uulzalga tuşaa todorxoi medeeselnyydiiji tolilono. Reensimeentei xeereldexedee, — xerbee Çexoslovaakida seregeer dobtoloxo jabadalai toxiooldobol, Aangli bolbol tereeniiji xamagaalaza bolxo baina geze bodoob geze, Genleinei medeesexede, Giitler iigeze medyylhen baina. „Ene xadaa, bygede ybeşteirelge geeşe. Aangli ba Fraanca xadaa, Versaaliiji soxixiin tylee dailaldaxa gee haa, xenş etigexegyi. Manai gol zorilgo xadaa, — seregei soxilto xexiin tulada xereglegdexe yndehe huuriiji, tusxaita propagaanda xeze, diplomatiiçeska jabuulgaar beledxexe jabadal bolno. Eneeni taa namda olgoxo bainat". Giitler bolbol praviitelьstvotoi xelseegee tahalaxa ba zebsegte boholgoonoi beledxei xexe xeregtei, ene xadaa, germaanska aarmiiin byxii xyseer demzegdexe baina geze, Genleinde duradxaba. (Çexoslovaakiiin xile deere millioon şaxuu germaanska soldaaduud asaragdanxai).

Ulasxoorondiin baidal tuxai asuudal xelsegdexenь

Pariiz, 10. (TASS). „Figaroo" gazeedei medeeselei johoor, angliiiska praviitelьstvo bolbol germaanska aarmiiin hyylei dabxilta tuxai todo honor medeesel abhan baina. Gazeedei xelehenei johoor, ede medeeselnyyd bolbol jixe treboozno xaraaktertai baina. Jyyb gexede, angliiiska miniistrnyydei kabineed bolbol ulasxoorondiin baidal tuxai asuudaliiji xelsexiin tulada, mynееder suglaraxa baina. Loondondo abtahan medeeselnyyd bolbol Çexoslovaakida genetiin soxilto xexe gehen, germaanska praviitelьstviin bodoliiji batalan gerşelexe baina.

Giitlerei erilte

Loondon, 9. (TASS). „Deili meelь" gazeedei korrespondeentiin medeeselei johoor, Giitler bolbol sydeedske ooblastida plebisciit jabuulxiin erilte xene. Xerbee Çexoslovaacka praviitelьstviin arsaa xada, şine „incideent" xexiin zorilgoor, sydeedske neemecyydei dunda şuujaa tatagdaxa ba eneenei rezylьtaadta, Germaani bolbol eeriingee seregyydiiji Çexoslovaaki teeşe dabxiuulxa baina.

Diyykliin medyylge

Pariiz, 9. (TASS). Ysegelder Fransuuzska kommuniis paartiiin politbiyroogoi zasedaani deere, ulasxoorondiin baidal tuxai doklaadtaigaar yge xelehen, Diyyklo bolbol iigeze medyylebe: „Giitler bolbol Çexoslovaakida esergyy agre esi xexe eeriingee hanal bodoliiji baaxanş niuunagyi. Egeel odoo yjede byxii demokratiiçeske gyrenyydei egse todo medyylge bolbol alibyxii agreesside esergyy negen hanaltai baigaa xadaa, miiriiji abaraza şadaxa baina. Xarilsan tuhalalsaxa tuxai paaktiiji Çexoslovaakitai xehen, Fraanciin poziiciiji alduulxa gehen Beerlinei jamarşji spekyliaaca xaişa xereg tabigdaxagyi johotoi. Fraanca bolbol eeriingee ulasxoorondiin ujalgiiji dyyrgexe geze, Giitler medexe johotoi".

Angliiiska kompaartiiin medyylge

Loondon, 10. (TASS). Angliiiska kompaarti bolbol tusxai medyylge tolilozo, eneen dotoroo xelexenь: ispaanska ba çexoslovaacka araduudiiji demzexe negedemel kampaani exilexiiji tredjynioonuudai generaalьna soveedei arsahanda, byxii xydelmerişen angi trevoozno baina. Kompaarti bolbol Reensimeniiji Praagahaa gederge duudaxiiji, parlaamentiiji ba leiboriitsko paartiiin onso konfereence zarlaxiiji ispaanska ba çexoslovaacka araduudtai solidaarna baixiin ujalganuudiiji abxiin tulada, maassova miitingnyyd ba konfereencenyydiiji emxidxexiiji erine. „Angliiiska arad bolbol Ispaani ba Çexoslovaakiiji zeertvenyyd bolguulxagyi geze, Giitler, Çemberleen ba Siitrin medeg"

Kompaartiiin emxidxehen suglaan

Praaga, 10. (TASS). Praagada, kompaartiiin emxidxehen, arban miangan xydelmerişedei miiting boloo. Demokratiii ba Çexoslovaakiiin bejee daanxai baixiin tylee temeselei loozong doro yngerhen suglaan deere, Çexoslovaacka kompaartiiin generaalьna sekretaarь Gotvaalьd todo honor yge xelebe.

Eeriingee yge dotor Gotvaalьd iigeze xelebe: „Zarim xynyyd bolbol bygede jyymen şiidxegdee geze hanana. Ynendee, ene oroidooş tiime bişe. Nacionaalьna xarilsaaji regyliirovelxe jabuulganuud xadaa, darii sagaa zarlagdaxa johotoi parlaamentaar xaraza yzegdexe johotoi baina. Ende Çexoslovaaki dotoroo şiidxegdexe jyymenyyd bolbol Niurenbeergedeşji, Loondondoşji şiidxegdeze şadagdaxagyi".

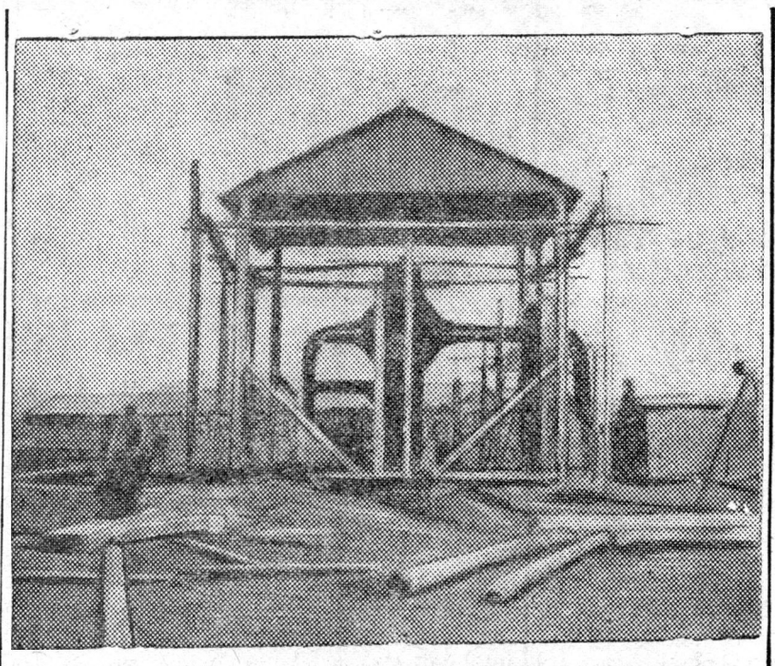

ZURAG DEERE: 8 çaas soo toonno zernoo xataadag, mexaniziirovenne zernosyşiilke bolbol Selengiin aimagai, Staalinai neremzete kolxoozdo barigdaza baina. Şaraapovoi foto.

UNŞAGŞADAI BIŞEGYYD

Modo otololgodoxi staxaanovcuud

Xori. Deede-Xezengiin somonoi „Zurgaanai Zam" kolxooz bolbol 1938 ba 39 onoi modobeledxelei xydelmeride exilze garaa. Modo otololgiin xydelmerişedei dunda azalai byteesiiji deeşelyylze baihan, staxaanovcuud olon. Zişeelxede, D. Daşiin, D. Damdinaj, D. Cebeenei, O. Oçoroi gegşed noormiingoo johoor, yderei 5 kybmeetr modo otolxo baihan aad, tereenee 160-240 proceent xyrter dyyrgened.

Ene kolxoozoi modo otologşod xadaa, xydelmeriiingee ene teempiiji aldaagyi jabaa haa, plaanaa bolzorhoo urid dyyrgexenь labtai baina.

Oşon

EKSKYYRSEHEE BUSABA

Buriaad-Mongoloi Xydee azaxiin kommuniis hurguuliiin 10 stydeentner—otliiçniguud ijyylь harada, Moskvaa—Leeningraad marşruudaar ekskyyrsede oşohonoo, hajaxan busaza jiree.

Ekskyrsaantnuud bolbol Moskvaa—Leeningraad gooroduudta jabaza, jixe honirxoltoi jyymenyydiiji yzebe. Tedende, ilangajaa Leeningraadai Finliaandska vokzaal deere 17 ondo bodxogdohon bronoviig deerehee, Ilьiiçiin yge xeleze baihaniiji xaruulhan paamiatnig, Revoliyyciin myzei, Moskvaagai ulaan plooşçadь deerexi, Leeninei movzaiei, Pyyşkinei myzei, Leeninei myzei, Voolgo—Moskvaa Kanaal g. m. ton jixe honirxoltoi baiba.

Gadana, ekskyrsaantnuud bolbol Moskvaa ba Leeningraadai kylьtyyre-gegeerelei gazarnuudta jabaa.

Tiin, ekskyrsaantnuud hara xaxad tuxai jabaza, yzehen xarahan honinuudaa eehediingee stydeentnyydte ba alba xaagşadta delgerengiigeer xeereze ygebe.

ŻAM. TYM.

KOLXOOZNO BAZAARIIJI KYLЬTYYRNE BOLGOXO

Xoriiin aimagai ceentr deerexi kolxoozno bazaar bolbol jixe muuxai baidaltai. Jyyb gexede, bazaarainь sarainuud poolgyi deerehee, şoroi toohondo daragdahan, xeden yninei arilgagdaagyi ba myn miaxan ba bişe produuktnuudiiji tabidag poolkonuudiinь ugaagdadaggyi gexe zerge ton muuxai baina.

Eneen tuxai, aimagai elyyriiji saxira tahag ba aimagai potreebsojuuzai zyghee, jamarşji xemzee abnagyi.

KOMSOMOOLEC.

GURIMGYI BAIDALTAI STOLOOVO

Hajaxan, Xoriiin aimagai ceentr deere şine stoloovo neegdehen baina. Ene stoloovanь xadaa, nelieed kylьtyyrneer tyxieeregdenxei. Gebeş, stoloovodo edieelxee jiregşediiji jixe udaan ooçredьta xylieelgedeg baina. Ene jyynhee bolnob gexede, miil 2 xyn ediee ygedeg deerehee, edeneriinь y r i d e d e g g y i. Gadana, edieelxee jiregşed stoloovo soonь xubsahataigaa huudag g. m. ton gurimgyi baidaltai.

Iime deerehee, tus stoloovoiin direekce bolbol stoloovojoo gurimtai bolgoxo xemzee abxa şuxala.

KOMSOMOOLEC.

HAIŞAAN XYLIEENE

Zediin aimagai ceentr deere, h u r a g ş a n a r xeereldexedee, — manai unşaxa „Kosteoor" geze gazeed garba, bi haraar... bi zileer zaxixam" — geldeze, bajartai xyxiyynyyd, ugtan xylieene. Zarim huragşad bolbol „bi, tere gazeedei bişegşe bolxom" geze xelened. Tereenhee gadana, buriaad huragşad bolbol ene gazeed xadaa, eeriingee xuudahan deere buriaadaar bişexe beze geze xylieexe jym.

G. ŻARBAAJEV.

TYRYY FORMOVŞÇIIG

Ulaan-Ydiin PVZ-oi şirem şudxaxa ceexiin xydelmerişedei dunda, xyxiyy doriiun, şandagai buşuugaar xydelmerildeg V. D. Mineejev geze, nege zaluuxan xybyyn bii jym. Ene nyxer xadaa, 1937 ondo tus zavoodoi dergedexi FZY hurguuliiiji „otliiçno" dyyrgeze, formovşçiigoi kvalifikaacatai, nelieed şadabaritai xydelmerişen bolzo garaa hen. Nyx. Mineejev bolbol zavoodoi şirem şudxaxa ceexde formovşçiigoor xydelmerilexe geze oroxodoo, odool hanahanaa xyseze, harbaihanaa barihan baigaa.

Tere yderhee xoişo Mineejev xadaa, eeriingee azalaar staxaanovska xydelmeriin erxim pokazaatelьnuudiiji xaruulxiin tulada, ynen zyrxenhee, temeseze jabadag hen.

Nyx. Mineejevei xehen azal, byteehen tovaaranь nelieed hain şanartai, deede zergede segnegdedeg, tiigeed staxaanovska azalai ynder byteese ynexeeree xaruuldag boloo,

Myneeder zavoodoi şirem şudxaxa ceexde xen tyryy s[illegible] xaanovec, xen erxim pokaz[illegible] telьtaib gee haa, nyx. Mineej[illegible] geze sexe temdeglexeer bai[illegible] Jyyb gexede, hara byxem[illegible] dunda zişeegeer, azalaigaa pr[illegible] raammiiji 250 proceent dyyr[illegible] deg, byteen gargahan produ[illegible] cadanь gologdoxo uşar [illegible] geşji boloo ygei, Mineej[illegible] xehen foormonuudta şudxag[illegible] han, xaruuldahan mete m[illegible] gerxen şudxalaanuudiinь, [illegible] xiin maaster urmataigaar tuş[illegible] abdag. Mineejev bolbol a[illegible] discipliiniiji haizaruulxiin ty[illegible] oroldodog, proguulşiguud[illegible] xaira gamgyi temesedeg bai[illegible]

Nyx. Mineejev xadaa, ko[illegible] somooloi XX zilei hain yder[illegible] staxaanovska azalai ynder d[illegible] de pokazaatelь belegtei u[illegible] xiin tylee oroldodog [illegible] myneee eeriingee politiçe[illegible] erdemiiji deeşelyylze, Leeni[illegible] ke — Staalinska komsomoo[illegible] çleen bolzo oroxoor beledx[illegible] baina.

Ra[illegible]

24 çaasai noormiiji 5 çaas soo dyyrge[illegible]

Teşkeeviç geze zaluuxan komsomoolec, komsomooloi Centraalьna Komiteedeer elьgeegdeze, Ulaan-Ydiin PVZ-do 1934 ondo jirehen jym. Nyx. Teşkeeviç xadaa, ene zavoodoi parovooz- sboorno ceexede orozo xydelmerilee belei. Ene nyxernai xydelmeriiingee tyryyşiin yderhee xoişo, eeriingee xuriuusalgata xydelmeride narin nigtaar [illegible] andadag, byteexe produukciingee şanariiji deeşelyylxiin tylee ynen sexeer oroldodog baigaa.

Erxim komsomoolec Teşkeeviçiin tyryyşiin oroldolgo ba iniciatiivenь parovooz sboorno ceexiin xydelmerişedte elixen medegdedeg bolhon jym. Iigeze, 3-4 zil xydelmerilxe zuuraa, nyx. Teşkeeviçiin texniiçeske şadabari nelie[illegible]dgyi deeşeleze, hyylşiin yderhyydte (sentiaabrь hariin exin yjeer) ynexeeree staxaanovska azalai y[illegible] deede pokazaatelь xaruu[illegible] P a r o v o o z o i [illegible] xariguudiiji goldonь huulg[illegible] bişe tomo ba zize detaalьn[illegible] diiji, şyreb, gaikanuudiiji [illegible] çaasai torşodo xabsar[illegible] noormotoi baixadanь, [illegible] Teşkeeviç bolbol gansaara[illegible] çaasai torşo soo xabsar[illegible] dyyrgedeg bolhon baina.

Tiime gebeşji, nyx. Teşk[illegible] viçiin xydelmeriiin ene er[illegible] ooped, staxaanovska azal[illegible] amzalta xadaa, ceexiinь b[illegible] xydelmerişedei dunda d[illegible] ryylegdeegyi baina. Ene y[illegible] oopediiji olonoi xereg bolg[illegible] talaar, ceexiinь partoorg [illegible] Litviinov ba komsoorg [illegible] Dyndyyk gegşed mynee xy[illegible] myrtei xydelmeri xenegyi.

B. O[illegible]

Soveed Sojuuz dotor

YDEŞIIN 1937 HURGUULINUUD

Beloryyssi dotor huralsalai şine zilei exieer, jixe nahataniiji hurgaxa xysed bişe ba xysed dunda ydeşiin hurguulinuud jixe oloşorohon baina. Ene hurguulida huragşad xadaa, azalbaa taharaltagyigeer huraxa baina.

Beloryyssi dotorxi gooroduudta ba raioonuudta xamtadaa, 1937 hurguulinuud bii, eneen soohoonь 677 hurg[illegible] nь ene zilde şineer emxid[illegible] debe. Ede hurguulinu[illegible] 100 miangan şaxuu xynyy[illegible] hurgaxa hanaaşalgatai. [illegible] hurguulinuudta jixe nahat[illegible] ji hurgaxiin tylee, Belory[illegible] de 1938 on soo 13 mil[illegible] tyxerig myngen tabigd[illegible] baina.

„XALUUN BULAG" GEZE KYROORT

Krasnadaarhaa 65 kilomeetr bolxo, Kavkaazai xadiin xajaada „xaluun bulag" geze kyroort bii jym. Ende xadaa, seene - şçeelooçno ba liaana şçeeloçno gexe zergiin jixe hainuud istooçniguud bii.

1938 onoi sezoonoi exilheer, tus kyroortodo 1100 xynyyd pytioovkoor ba myn 3000 ylyytei xynyyd ambylatoorno argalamzada baihan baina. Ene kyroortiin dergede ton [illegible] nege polikliinike xojor [illegible] ratooritoigoor, rentgeene[illegible] ba fizioterapevtiiçeske [illegible] needyyd bii bolgogdohon [illegible] na. Baha, sanatooriiin şine [illegible] pos dotorxi otdeelnyyd z[illegible] daza baina. Ede koorpo[illegible] dotor 200 xynyydei baixa[illegible] vaaduud bii. Tus koorpo[illegible] daa, 1939 ondo xysendee[illegible] zo azallagdaza baina.

Xariuusalgata redaaktor R. BIMBAAJEV.

Byxii zagahanai zavooduudai zagahaşadta, zagaha baridag kolxoozuudta ba Baigalai vodojoomi[illegible] yiledberilexe pyynktnyydei xydelmerişedte

XYNDETE NYXEDYYD!

Buriaad-Mongoloi nauuçna Riibovoodno-Melioratiivna staanca xadaa, Baigalai omyliiin ydeberiiin teempiiji ba migraaciiji (jabasa) şinzelexiin zorilgoor, 1938 onoi ijyylь ba aavgust haranuudta, Kabaanskiin riibopromesloovo raioonuudta **OMYLINUUDTA TEMDEG** xehen baina. Tus temdegiiji xaişan geed xeeb gexede, omyliiin hyylde alliymiinive saxarig uglahan baina. Ene saxarigiinь (B ciifra 38) gehen temdegtei. Enenь jyy geeb gexede, B—Buriaad-Mongoloi Nauuçna Riibovoodno—Melioratiivna staanca; ciifriinь poriaadkovo noomiriinь ba 38 gehen temdegiinь, 38 oniiji temdeglehen baixa. Ene zilde Povoroot ba Posoolьko geze pelisaanuudta xamtadaa 1981 omylinuudta tiime temdeg xegdebe.

BMASSR-ei Narkompiişproom ba Buriaad-Mongoloi Nauuçna Riibovoodno—Melioratiivna staanca bolbol byxii zagahanai zavooduudai zagahaşadta, zagaha baridag kolxoozuudta ba Baigalai vodojoomiiji yiledberilxe pyynktnyydei xydelmerişedte xandaxanь, ede omylinuudta xegdehen temdegei nauuçna udxaşanartai baihan tulada, iime temdegtei omyliiin barigdaahaanь, tedeniiji dytiingee pyynktnyydte, gyrenei zagahanai zavooduudta gy.ali Buriaad-Mongoloi Nauuçna Riibovoodno—Melioratiivna staancada byteer tuşaaxiiji guina. Tuşaaxadaa, Vostooçno Sebiirske tymer zamai staanca, Posoolьskaja gehen aadrisaar elьgeexe johotoi.

Temdegtei omylinuudiiji abahan zavooduud ba pyynktnyyd bolbol zaagdahan aadrisaar, Buriaad-Mongoloi nauuçna Riibovoodno-Melioratiivna staancada zaabol tuşaaxa johotoi. Tuşaalgiin yjede, tus omylinuudiiji gutaaxagyin tulada, dabahalza konseervelkiiji rekomendovaalagdaxa baina.

Temdegtei zagahanuudiiji tuşaaxadaa, dooro zaagdahan zyilnyydiiji zaabol medeeselsexe johotoi:

1. Temdegtei omyliiin barigdahan bolzoriiji (hara, yder ba on).
2. Barihan gazaraa todoor zaaxa (pleesiin neriiji, soor, uhanaigaa zegiiji)
3. Barihan zebsegee (seeть, gubşuur, xaap, veenterь gy, ali yile[illegible] ze baihan pyynktejee)
4. Xeden şineen urtiinь ba xyndiinь tuxai (urtiijenь xemzee[illegible] riileheenь exileed, hyyleinь lyyçь xyrter).
5. Brigadiirai nere ba obogiiji.

Deere zaagdahan 1, 2, 3, 4 ba 5 pyynktnyydei johoor aakt b[illegible] barigdahan temdegtei omylinuudtajaa sugtanь jabuulxa.

Xer magad, barigdahan temdegtei zagahanai elьgeegdexe johot[illegible] zarta jabuulagdaza şadagdaxagyi baibalanь, tere alliymiinive temdegim[illegible] hanhaa abaad, myn deere zaagdahan pyynktnyydei johoor aakt tabla[illegible] saxarigaa zagahagyigeer elьgeexe johotoi.

Ene xandalgiin tolilogdohon yderhee xoişo, barigdahan tem[illegible] omyli byxende, tus omyliiiji tuşaahan zagahaşanda, brigadi[illegible] gahan byxenei 12 tyxerigiiji Buriaad-Mongoloi nauuçna riibovoodno-M[illegible] tiivna staanca tylexe baina. Myn tere barigdahan temdegtei zagaha [illegible] abahan pyynktnyyd gy, ali zavooduud bolbol tere darii, tylegdexe j[illegible] myngiijinь tylee, tylehen myngeneigee syymmiiji Buriaad mongoloi [illegible] na riibovoodno-melioratiivna staancahaa abxa johotoi.

Zagahaşad ba byxii grazdaniinuud bolbol temdegtei zagahiiji t[illegible] gazartanь xyrgexe jabadalda tuhalxa johotoi. Ene xereg xadaa, B[illegible] omyliiin ydeberi ba migraaciiji şinzelxe jabadalda nauuçna organi[illegible] jixe xeregtei zyil bolxo baina.

BMASSR-ei Narkompiişçproom.
B. M. Nauuçna Riibovoodno—Melioratiivna staanca

Адрес редакции: город Улан-Удэ, Центросоюзная 19. Телефоны редакции: Отв. редактора 3—44, отв. секретаря 3 — 23, сельхозотдела 7 — 55 и промотдела 5 — 07.

NAAK-ai tipograafi Glavlit. 451